

1.	Наслов на наставниот предмет	ПАТОЛОШКА ФИЗИОЛОГИЈА 1			
2.	Код	ОМ - 223			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по патолошка физиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран прв и втор циклус додипломски студии			
6.	Академска година/семестар	Втора /IV	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Проф.д-р Даниела Поп Горчева – раководител *наставата ја изведуваат сите наставници на катедрата по патолошка физиологија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за упис во IV семестар- Право на завршен испит или комплетен завршен испит по Физиологија 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Предметот и методите на патофизиологијата (изучување на етиологијата и патогенезата на болести на експериментални модели и со клинички методи); ▪ Општите механизми на компензација и декомпензација при патогеното дејство на факторите на надворешната средина; ▪ Факторите на општата реактивност и отпорност на човекот, нивната релација со надворешната средина и нивните нарушувања; ▪ Механизмите на настанување и манифестирање на патолошките состојби со општи функционални пореметувања; ▪ Механизмите на метаболните пореметувања; Патофизиолошките механизми на болестите на хематопоезниот систем.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Здравје, болест, смрт. Етиологија и патогенеза, компензација, декомпензација, суфициенција, инсуфициенција; ▪ Патогеното дејство на факторите на надворешната средина (физичките, хемиските, биолошките и психичките фактори); ▪ Општата реактивност и отпорност на организмот (наследност и средина, конституција, дијатеза). Нарушувања на неспецифичната одбрана на организмот (комплементот и фагоцитозата). ▪ Нарушувања на специфичната одбрана на организмот (хиперсензитивни реакции, имунодефициенции, автоимунни болести, трансплантациони реакции); ▪ Нарушувања при патолошките состојби со општи функционални пореметувања (нарушувања на локалниот крвоток, хипоксија, треска, замор). Патофизиологија на стареењето; ▪ Нарушувања на енергетскиот метаболизам и на метаболизмот на јаглените хидрати, белковините, масните, водата и електролитите и витамините; ▪ Нарушувања на хематопоезниот систем. 				

	Практична настава:			
	<ul style="list-style-type: none"> Експериментални вежби, лабораториски тестови, демонстрации на студенти, демонстрации на ин витро и ин виво методи; Курсот на практичната настава го следи курсот на теоретската настава.			
12.	Методи на учење: Класични и интерактивни предавања, семинарски тип на вежби, самостојна работа и учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време	210 часови		
14.	Распределба на расположивото време	105 часови предавања, вежби 105 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	60 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/часови
		16.2	Самостојни задачи	/часови
		16.3	Домашно учење	105 часови
017.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	Континуирана проверка на знаењата: 2 теста (писмено); Прв тест Здравје, болест, смрт, етиологија и патогенеза, компензација и декомпензација, суфициенција и инсуфициенција. Патогено дејство на факторите на надворешната средина. Општата реактивност и отпорност на организмот. Патолошки состојби со општи функционални нарушувања. <div style="text-align: right;">мин. – макс бодови 18 - 30</div> Втор тест Нарушувања на метаболизмот; нарушувања на периферната циркулација. <div style="text-align: right;">мин. – макс бодови 18 - 30</div> Комплетен испит : го сочинуваат тестот од континуираната проверка на знаењата кој не е положен и завршниот испит; Целосен испит: го сочинуваат двата неположени теста од континуираната проверка на кои студентот освоил минимум по 15%, односно вкупно 30% од максимално предвидените бодови (186/606)	

			и завршниот испит.
		Завршен испит*	<p style="text-align: right;">мин.-макс.</p> Писмен дел бодови 6 - 10 Усмен дел бодови 6 - 10 *вклучува материјал од практичната настава: анализа на експериментални модели или тестови за детекција на нарушувањата (6-10 бода) и теоретска дискусија за нивна примена (6-10 бода)
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи	<p style="text-align: right;">мин.-макс</p> бодови / /
17.3	Активно учество		<p style="text-align: right;">мин.-макс.</p> *Теоретска настава бодови 1 - 5 **Практична настава бодови 11 - 15 *присуство на теоретската настава 51% - 60% - 1 бод 61% - 70% - 2 бода 71% - 80% - 3 бода 81% - 90% - 4 бода 91% - 100%-5 бода **присуство на практична настава (7 вежби) Секоја вежба носи 0,5 бода за присуство и 0.5 бода за положен тест (13 вежби = 13 бода). Присуство и успешно колоквирање на сите вежби се бодува со дополнителни 2 бода (максимум 15 бодови)
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: 1. За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови. 2. За да пристапи на завршниот испит студентот треба да оствари право на потпис и освои минимум бодови (60%) од двете континуирани проверки . 3. Доколку студентот освои минимум бодови (60%) само од едната континуирана проверка, пристапува кон комплетен испит. 4. Доколку студентот освои минимум 30% од бодовите од двете континуирани проверки, пристапува кон целосен испит.	

		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги континуираните проверки на знаењата, бодовите од завршниот испит или комплетниот испит или целосниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Хоган МЕ и сор,:	Течности, електролити и ацидо-базна рамнотжа	Табернакул	2010
	2	МекФи СЦ, Генонг ВФ:	Патофизиологија на болести. Вовед во клиничка медицина	Табернакул	2010
	3	Чапел Х и сор,:	Основи на клиничката имунологија	Табернакул	2010
	4	Васкова О, Мицева Ристевска С, Поп Ѓорчева Д, Миладинова Д, Лопарска С, Мајсторов В:	Општа патолошка физиологија	Медицински факултет, УКИМ, Скопје	2013
	5	Васкова О, Мицева Ристевска С, Поп Ѓорчева Д, Миладинова Д, Лопарска С, Јаневик Ивановска Е:	Практикум по општа и специјална патолошка физиологија,	Медицински факултет, УКИМ, Скопје	2012
	Доплнителна литература				
22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Gamulin S i sor.	Patofiziologija,	Lumena , Zagreb,	2005
	2	Таџер и сор,:	Општа патолошка физиологија	Медицинска књига, Београд	1984